

Közegészségügyi problémák kezelésének polgári védelmi feladatai

Obert Ferenc MPV SZ szakértő
(vezető főtanácsos – IRM)

Bevezetés

- Globális fenyegetettség
- Új kihívások:
 - világméretű terrorveszély
 - állandósult helyi konfliktusok
 - gyakori humanitárius és természeti katasztrófák,
 - ipari, közlekedési balesetek,
 - környezeti káresemények

Elkerülhetetlenek a közegészségügyi problémák!

Közegészségügyi veszélyhelyzetek

- Túlcivilizált világunk fokozottan kitett az un. kritikus infrastruktúrák sérülékenységének.
- A feladat igényelheti a polgári védekezés akár teljes eszkörendszerét: szükséginfrastruktúrák,
 - a veszélyeztetett (fertőzött) terület kiürítése,
 - a lakosság kitelepítése, szükségelhelyezése-, és ellátása
- **Súlyosabb esetben**
 - a fertőzöttek elkülönítése,
 - a tömeges elsősegély (beleértve a lelki gondozást)
 - védőoltás,
 - egyéni védőeszköz ellátás,
 - elhaltakról való gondoskodás,
 - a terület komplex mentesítése
 - lakosság riasztása, tájékoztatása
 - magatartási viselkedési szabályok a veszélyhelyzeti teendőkre
 - az illetékes humán,- állat-és növényvédelmi szolgálatok számára szakképzett RBV szakszolgálat- munkaerő és mentesítő (fertőtlenítő) technika

Példák

- Tömeges halpusztulások,
- Madár-influenza
- Dél Alföldi régió – sajnos és szerencsére – élenjáró a mentesítést végző közhasznú munkások kiképzésével és felszerelésével.

- Tiszai cianid szennyezés során:
 - a vízminták vétele és szállítása,
 - a lakosság és az érintett gazdálkodók figyelmeztetése,
 - folyamatos tájékoztatása,
 - a haldögök összegyűjtése,
 - vízkorlátozások
 - alternatív ivóvízforrások biztosítása (artézi kutak beüzemelése, lajtos kocsik üzembeállítása, víztisztító,- és tasakoló berendezés telepítése, működtetése).

A vízszennyezés forrásának helyszíni szemlájére– a kölcsönös katasztrófa segítségnyújtási kormánymegállapodásra hivatkozva kerülhetett sor.

- Pusztaszőlősi gázkitörés során:
 - az általános és speciális lakosságvédelmi intézkedések (területzárás, kitelepítés-befogadás megtervezése, a vegyi felderítés, mérés,
 - a tűzoltásban, elfojtásban résztvevők egészség, munka védelme, étkeztetése, higiéniai ellátása, folyamatos mentő- orvosi és általában logisztikai biztosítás,
 - híradás
 - a közvélemény – mindenekelőtt a közeli lakosság – folyamatos tájékoztatása, riasztásának megszervezése,
 - mozgó vezetési pont és kommunikációs központ is telepítésre került.
- Ez a feladatrendszer a kiterjedt erdő- bozót,- tőzeg,- puszta és ipari létesítményi tüzeseteknél is, elhárítandó, enyhítendő a közegészségügyi problémákat

Polgári védelmi közreműködés

- **A polgári védelem részvétele elkerülhetetlen**
 - amikor összetett, sokszereplős beavatkozásra van szükség,
 - amikor a humán és az un. „mindenoldalú” biztosítás feladatai kerülnek túlsúlyba,
 - amikor a védekezés-mentés-beavatkozásban a résztvevők (professzionális kárelhárítók, önkéntes speciális mentők, a logisztika és nem utolsósorban az érintett lakosság (üzem, intézmény dolgozói) szoros együttműködése meghatározó.

A katasztrófa kezelés (tervezés) komplex rendszere

KATASZTRÓFA MEGELŐZÉS

- Megelőző tevékenységek
- Veszélyelemzés
- Közvélemény tájékoztatás
- Képzés, felkészülés
- Jogi és műszaki szabályozások
- Veszélymérés-ékelés

KÁRMÉRSÉKLÉS (AZ ÉLET ÉS ANYAGI JAVAK TERÜLETÉN)

- Monitoring és előrejelzés
- Figyelmeztetés és riasztás
- Kimenekítés és védett elhelyezés

KATASZTRÓFA ELHÁRÍTÁS

VESZÉLYFELSZÁMOLÁSI TEVÉKENYSÉGEK

- Kutatás, mentés
- Segítségnyújtás
- Ideiglenes helyreállítás

HELYREÁLLÍTÁS, NORMALIZÁLÁS

- Tervezés
- Helyreállítás
- Rehabilitáció (gazdasági, környezeti, szociális, stb. területeken)

„A bajt jobb megelőzni”

Nincs olyan veszélyhelyzet, mely ne járhatna fertőzésveszéllyel, **megelőzni, elkerülni, de legalább korlátozni**, közérdekű feladat.

Eszközei :

- a személyi higiénia,
- a közegészségügyi prevenció :
 - a védőoltás,
 - a szennyezett terület zárása,
 - gyors és szakszerű mentesítése,
 - az egyéni védőfelszerelések és védő,- munkaruha használata,
 - a megfelelő étkeztetés, pihentetés
- az érintettek: a potenciális áldozatok valamennyien (a lakosság és a mentésben résztvevők egyaránt) **megismerjék, megértsék és következetesen végre is hajtsák** az óvórendszabályokat, az elvárható magatartási szabályokat.

E téren vannak még teendőink:

- a kitelepítéskor,
- kiürítéskor.
- a visszatelepülés meghatározásakor.
- az épület környezet egészségügyi felmérésekor

A közművek, közszolgáltatások megbízható és megfelelő színvonalú garantálásának – átmenetileg, akár szükségintézkedésekkel, - hiánya, megbízhatatlansága a normális életfeltételek helyreállítását kizárhatja és akár *a kiváltó veszélyhelyzetnél súlyosabb katasztrofális járvánnyal is járhat.*

Összegzés

A közegészségügyi problémák kezelésében is érvényes, amit az 1996 évi XXXVII tv a polgári védelemről így fogalmaz :

- „a polgári védelem a (hon)védelem rendszerében megvalósuló szervezet, feladat – és intézkedési rendszer, amelynek célja a fegyveres összeütközés, a katasztrófa és más veszélyhelyzet esetén a lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása, valamint az állampolgárok felkészítése azok hatásainak leküzdése és a túlélés feltételeinek megteremtése érdekében.”
- A törvény a közegészségügyi veszélyhelyzeteket hangsúlyosan definiálja. (így a 2§/2/ a,b,c,d,e,f). Pl.

**KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET!**